

ГЕПАТИТ С – ЩО ТРЕБА ЗНАТИ УКРАЇНЦЯМ

*Опара Н.М.,
кандидат сільськогосподарських наук, доцент
Дударь Н.І.,
завідувач лабораторії*

До найбільш поширених вірусних пошкоджень печінки слід віднести вірусні гепатити А, В, С, Д, Е. Серед них на сьогодні найбільш смертоносним глобальним захворюванням вважається гепатит С. «Ласкавий вбивця» - так часто називають цю хворобу.

В усьому світі за даними Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ) на хронічний перебіг цієї хвороби страждає 71 мільйон осіб.

За оцінками експертів, в Україні інфіковані цим вірусом понад 2 мільйони чоловік. Первинна інфекція вірусного гепатиту С (ВГС) має безсимптомний перебіг. Приблизно у третини інфікованих за пів року можливе самостійне одужання. Але в 55-85% випадків розвивається хронічний вірусний гепатит С (ХВГС), який, на жаль, ускладнюється фіброзом печінки. І ризик розвитку цирозу серед пацієнтів з хронічною НСВ-інфекцією становить від 15 до 30%. Вірусний гепатит С (ВГС) – це захворювання, спричинене вірусом, який передається здебільшого внаслідок контакту з інфікованою кров'ю.

Шляхи передачі ВГС є наступні:

1. Під час вживання ін'єкційних (інгаляційних) наркотичних засобів або інших засобів для ін'єкцій.
2. Під час переливання неперевіреної крові та її продуктів.
3. Під час трансплантації органів.
4. При контакті з будь-якими поверхнями предметів і приміщень, забруднених інфікованою кров'ю (за наявності у контактних осіб порізів і мікротравм).
5. Статеві відносини – незахищений секс (хоча ризик низький).
6. У наслідок повторного застосування або недостатньої стерилізації інструментів для манікюру, пірсингу, педикюру, татуювання.
7. У разі спільного з інфікованою людиною користування у побуті такими предметами, як гребінець, зубна щітка, леза для гоління, мочалка.
8. У випадках вагітності, під час пологів – від матері до дитини.

Ризик зведений до мінімуму, якщо для проведення ін'єкцій і маніпуляцій використовують одноразові стерильні шприци, інструментарій та перев'язувальний матеріал, а донорська кров для необхідних медичних маніпуляцій досліджується на маркери ВГС.

У групі ризику, стосовно захворюваності гепатитом С є:

1. Донори і реципієнти крові.
2. Люди, які мають безладні статеві зв'язки.
3. Пацієнти, які перебувають на гемодіалізі («штучна нирка»).
4. Споживачі ін'єкційних та інтраназальних наркотичних засобів.

5. Ті, хто має контакт в осередку інфекції (наприклад, у члена родини підтверджений діагноз – гострий або хронічний гепатит С).

Вірус гепатиту С не передається через воду, грудне молоко, при побутових контактах (обіймах, або спільному з інфікованою особою прийомі їжі й напоїв), через харчові продукти.

Деякі люди не мають жодних симптомів ВГС протягом багатьох років, тоді як інші можуть відчувати втрату апетиту, знаходять на тілі поодинокі «судинні зірочки», відчують зниження працездатності, ломоту в м'язах і суглобах, підвищену стомлюваність.

Із цими скаргами ми йдемо на прийом до сімейного лікаря, або, приміром, до невропатолога (коли спостерігаємо запаморочення або погіршення настрою та концентрації уваги), або до гастроентеролога (наявні скарги на закрепи, знебарвлення калу, нудоту), або до дерматолога (нас турбує агресивне випадіння волосся, сухість шкіри), або до нефролога чи флеболога (звертаємося зі схильністю до набряків). Таких прикладів може бути безліч. Можливі позапечінкові прояви хронічної інфекції – артрити, васкуліти, гломерулонефрит. Тому варто пам'ятати: у всіх цих випадках є потреба здати аналізи на наявність ВГС.

Лише у 20% інфікованих вірусом хронічного гепатиту С з'являються характерні ознаки: болі в ділянці черевної порожнини, блювота, втрата апетиту, жовтяничне забарвлення склер і шкірних покривів, нудота, потемніння сечі, світлий кал, підвищена температура тіла, стомлюваність.

Після початкового інфікування жодних симптомів хронічного гепатиту С не спостерігається приблизно у 80% людей. Таким чином, інфікована гепатитом С людина може довго не знати про своє захворювання, аж до розвитку вторинних симптомів у результаті серйозного ураження печінки. Тобто розвивається хронічна інфекція, що прогресує і може призводити до фіброзу, цирозу і навіть до раку печінки (гепатоцелюлярної карциноми).

Жінкам, які планують вагітніти, треба бути більш пильними: перевіряти відповідні біохімічні показники крові ще до зачаття дитини, а потім і після її народження.

З настанням вагітності у жінок з не діагнованим своєчасно гепатитом С можливі порушення з розвитком печінкової недостатності, кровотечам з варикозно розширених вен, спонтанні викидні, післяпологові кровотечі. Крім того, ймовірна передача вірусу від матері до дитини під час вагітності чи пологів.

На сьогодні для лікування вірусних гепатитів Україна через міжнародні організації закуповує інноваційний курс препаратів. Лікування полягає у тому, що пацієнт приймає таблетки впродовж 3 або 6 місяців. Ліки рекомендовані Всесвітньою організацією охорони здоров'я. Ефективність курсу лікування доведена та сягає понад 95%.

Найбільший ефект від лікування хронічного вірусного гепатиту С відзначається за відсутності таких ускладнень, як фіброз печінки.

На основі вищесказаного можна зробити наступні висновки:

1. У більшості випадків ВГС у хронічній формі можна виявити лише в лабораторних умовах.

2. Рання діагностика і своєчасне лікування запобігають ускладненням захворювання, а також зараженню членів сім'ї та інших людей, що тебе оточують.

3. Рекомендується періодично (хоча б раз на рік) проходити обстеження. Особливо це стосується тих, хто у групі ризику.

Список використаних джерел

1. Такий підступний гепатит С. Журнал «Будь здорова» №36 2020-2021 (зима) с.14-15.

2. Електронний ресурс URL: <https://moz.gov.ua/article/news/ukrainsiv-zaklikajut-projti-bezoplatnij-test-na-virusni-gepatiti>